

FIȘA DISCIPLINEI - noua

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	Licență 2024-2027
1.6 Programul de studii / Calificarea	Artă sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul culorii și picturii						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ.dr. asoc. DOMINTE Georgeta - Merișor						
2.3 Titularul activităților de seminar	Spec..drd. CHIRIAC Emanuel						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tip de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei*	Ob

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					-
Examinări					1
Alte activități					4
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Cunoștințe generale despre artele plastice; disponibilități pentru studii teoretice și aplicative la modul vizual.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Material documentar și vizual adiacent. Sală cu dotări tehnice corespunzătoare prezentărilor de imagini. Alternative on-line, în caz de necesitate.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Atelier cu dotări tehnice adecvate ; mobilier corespunzător activităților artistice plastice; materiale și ustensile de lucru

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1. Exprimarea vizual-cromatică la nivel profesionist, ca urmare a cunoașterii metodelor, instrumentelor și modalităților de redare prin culoare a unor tematici diverse. Dezvoltarea și perfecționarea capacităților de observare, analiză și sinteză cromatică și de reprezentare plastică a unor modele și subiecte cu specific laic și religios. CP2. Cunoașterea terminologiei, conceptelor și teoriilor cromatice specifice studiului cromatologiei. CP3. Adecvarea utilizării cunoștințelor teoretice și aplicative la realizarea de exerciții și grile cromatice, antecedente formatoare și stimulative pentru lucrări armonizate cromatic. CP4. Obiectivarea evaluărilor contrastelor și acordurilor cromatice în relație cu elaborarea unor realizări plastice reprezentând problematicile studiate teoretic CP5. Adecvarea tematicilor generale și subiectelor dezvoltatoare la cercetări cromatice personalizate, care nuanțează principiile consacrate spre direcții de specializare profesională(ex. pictură bisericească, restaurare carte document, restaurare icoană-lemn policrom). CP6. Cunoașterea terminologiei artistice plastice, a teoriilor și conceptelor vizuale specifice domeniului picturii, în corelare cu cele ale Teologiei creștine, îndeosebi ortodoxe. CP7. Utilizarea adecvată, teoretică și aplicativă, a cunoștințelor generale și de reprezentare plastică prin culoare, dobândite în cadrul contextualizat al relației Teologie –Arte vizuale. CP8. Evaluarea obiectivă, din punctul de vedere al Artei Sacre, a unor realizări iconografice și principii de redare vizuală cromatică , în baza cunoștințelor și deprinderilor dobândite. CP9. Elaborarea unor lucrări cu specific artistic, în cadrul de bază al studiului culorii și picturii, adaptat și nuanțat pentru direcțiile de dezvoltare ale: picturii bisericești ori restaurării suporturilor papetare / icoanelor și lemnului policrom. CP10. Accesarea și integrarea în contextul artelor vizuale a conceptelor de redare imagistică din arta creștină, cu preponderență ortodoxă. CP11. Identificarea, elaborarea și dezvoltarea unor cercetări profesionale personale privind colorarea formelor, din perspectiva principiilor consacrate în cadrul iconografiei ortodoxe.

Competențe transversale	CT1. Conștientizarea prezenței și eficienței armoniilor cromatice în cadrul unor domenii diverse. Corelarea și rezolvarea unor problematici cromatice specifice și diferențiate, prin intermediul dobândirii dexterității de realizare a acordurilor între culori și tematicile pe care acestea le susțin.
	CT2. Aprofundarea corelărilor dintre problematicile rezolvărilor acordurilor cromatice și situațiile concrete de folosire a lor în sens diferențiat și adaptat din punct de vedere profesional.
	CT3. Asumarea de responsabilități privind impactul, rolul și eficiența adaptărilor culorilor la diverse cerințe și rezolvări de problematici în domenii congruente dar și diferențiate. Implicări în direcții de cercetare interdisciplinară.
	CT4. Folosirea competențelor de exprimare cromatică armonioasă, (dobândite prin școlarizare și perfecționări individuale), la relaționarea eficientă interpersonală și profesională. Pregătirea conjugată pentru exteriorizarea performanțelor de exprimare cromatică prin manifestări publice, expoziționale, și /sau racordarea la activități de șantier artistic ori de restaurare, tabere de specialitate, etc.
	CT5. Capacitate de relaționare socială în sens teologico-artistic și de comunicare interpersonală eficientă, plecând de la prerogative imagistice comune, precum ar fi elementele de limbaj plastic din cadrul picturilor laice și religioase.
	CT6. Asumarea unor roluri și responsabilități de menținere și promovare a specificurilor competențelor de colorare obținute.
	CT7. Dobândirea spiritului de reflecție și exercitarea lui în interpretarea și redarea imaginilor colorate din iconografia creștină, cu precădere ortodoxă.
	CT8. Relaționarea eficientă interpersonală și profesională, pe direcția menținerii tradiției (prin respectarea canoanelor iconografice) și stimulării creativității (prin adaptarea acestora la diferite contexte ortodoxe), pentru noi realizări ori restaurări.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	• Cunoașterea metodelor, instrumentelor și modalităților de redare prin culoare a unor tematici diverse. • Dezvoltarea și perfecționarea capacităților de observare, analiză și sinteză cromatică, și de reprezentare vizuală, în sens artistic, a unor modele și subiecte cu specific laic și religios
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să evedentieze, teoretic și aplicativ: și • Asimilarea unor cunoștințe, teoretice și practice, de limbaj plastic și cromatic • Transpunerea acestora în exerciții și studii cromatice, laice și iconografice.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	1. - Studiul caracteristicilor, combinațiilor și asocierilor culorilor în relație cu elemente din natură și create de om, în sens laic și religios	1.1.- Metode didactice frontale (pt. colectiv) și particularizate: expuneri, explicații, analize, dialog dirijat (conversații), demonstrații. Metoda sinectică. Activități polarizate (în facultate, în natură și în obiective de artă și de patrimoniu).	1.1.-2 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice - Pohonțu, Eugen, <i>Inițiere în artele plastice</i> , Ed. Albatros, București, 1980; Constantin, Paul, <i>Culoare</i> ,

1.1. Culoarea lumină și culoarea pigment. 1.2. . Sisteme de reprezentare a culorilor. 1.3. Contrastele cromatice (7). 1.4. Amestecuri de culori și asocieri de contraste cromatice. 1.5. Proporționări, transparențe, suprapuneri și juxtapuneri ale culorilor .	1.2.- ibidem 1.3.- ibidem 1.4.- ibidem 1.5.- ibidem	<i>artă, ambient</i>, Ed. Meridiane, București, 1979; Constantin, Paul, <i>Să vorbim despre culori</i>, Ed. Ion Creangă, București, 1986; <i>Dicționar de artă</i>, vol. I, Ed. Meridiane, București, 1995. Buchholz, Elke Linda, Bühler, Gerhard, <i>Arta. Istoria vizuală a artelor plastice</i>, Ed. Litera Internațional, București, 2008, Dionisie din Furna , <i>Erminia picturii bizantine</i> , Ed. Sophia, București, 2000. 1.2.- 2 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice – ibidem + Knobler, N. , <i>Dialogul vizual</i>, vol. I-II, Ed. Meridiane, București, 1983; Lăzărescu, Liviu, <i>Culoarea în artă</i>, Ed. Polirom, Iași, 2009; Paz Garcia Ponce de León, <i>Istoria picturii</i>, Ed.Teora, București, 2009. 1.3.-6 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice – ibidem +, <i>Arta și percepția vizuală</i>, Ed. Meridiane, București, 1979, Ed. Polirom, Iași, 2011; Berger, R., <i>Descoperirea picturii</i>, vol.I-II-III, Ed. Meridiane, București, 1975; 1.4.- 2 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice – ibidem + Passeron, René , <i>Opera picturală</i>, Ed.Meridiane, București, 1982 ; <i>Dicționar de artă</i>, vol. II, Ed. Meridiane, București, 1998;

			1.5.– 2 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice – ibidem +Coord. Frontisi, C., <i>Istoria vizuală a artei</i> , Ed. Enciclopedia RAO, București, 2003.
2.	2.Armonia culorilor: game cromatice (simple și compuse), tenta plată și tenta vibrată, modularea și modelarea prin culoare	2.- ibidem	2.– 6 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice – ibidem + Șușală, Ion, Bărbulescu, Ovidiu, <i>Dicționar de artă, termeni de atelier</i> , Ed. Sigma, București, 1993; Modele din pictura și miniatura universală și românească. Modele iconografice (de tradiție bizantină).
3.	3. Acordul și dominantă cromatică, ritmul și cadența în culoare, pasajul, răcirea și încălzirea culorilor	3. - ibidem	3. – 4 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice – ibidem + Colecția revistei “ <i>Mari pictori</i> ”;
4.	4. Situația culorilor în spațiul plastic; armonii cu 2,3,4 sau mai multe culori. Cantități, tonalități și calități coloristice –	4. - ibidem	4. – 2 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice de ansamblu (ibidem).
5.	5. Funcția impresivă, expresivă și simbolică a culorii	5. - ibidem	5. - 2 ore. Surse diverse de documentare, inclusiv on-line. Referințe bibliografice generale (ibidem).
Bibliografie succintă: Arnheim, R <i>Arta și percepția vizuală</i>, Ed. Meridiane, București, 1979, Ed. Polirom, Iași, 2011; Berger, R., <i>Descoperirea picturii</i>, vol.I-II-III, Ed. Meridiane, București, 1975; Buchholz, Elke Linda, Bühler, Gerhard, <i>Arta. Istoria vizuală a artelor plastice</i>, Ed. Litera Internațional, București, 2008; Colecția revistei “<i>Mari pictori</i>”; Constantin, Paul,<i>Culoare, artă, ambient</i>, Ed. Meridiane, București, 1979; Constantin, Paul, <i>Să vorbim despre culori</i>, Ed. Ion Creangă, București, 1986; <i>Dicționar de artă</i>, vol. I, Ed. Meridiane, București, 1995; <i>Dicționar de artă</i>, vol. II, Ed. Meridiane, București, 1998; Dionisie din Furna , <i>Ermînia picturii bizantine</i> , Ed. Sophia, București, 2000; Coord. Frontisi, C., <i>Istoria vizuală a artei</i>, Ed. Enciclopedia RAO, București, 2003; Knobler, N. , <i>Dialogul vizual</i>, vol. I-II, Ed. Meridiane, București, 1983; Lăzărescu, Liviu, <i>Culoarea în artă</i>, Ed. Polirom, Iași, 2009; Paz Garcia Ponce de León, <i>Istoria picturii</i>, Ed.Teora, București, 2009; Passeron, René , <i>Opera picturală</i>, Ed.Meridiane, București, 1982 ;Pohonțu, Eugen, <i>Inițiere în artele plastice</i>, Ed. Albatros, București, 1980; Șușală, Ion, Bărbulescu, Ovidiu, <i>Dicționar de artă, termeni de atelier</i>, Ed. Sigma, București, 1993; Modele din pictura și miniatura universală și românească. Modele iconografice (de tradiție bizantină).			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	- 1.Culori primare, binare, terțiare,etc. în exerciții plastice libere și în scheme și grile cromatice .	- Metode didactice frontale (pt. colectiv) și aplicate individual: explicații, dialog dirijat (conversații), demonstrații, exerciții.	1.- 6 ore . Surse diverse de documentare, inclusiv on-line..Realizări aplicative, în relație cu observații și documentări

		Informări și îndrumări directe (și on-line, în caz de necesitate).	teoretice și vizuale (după referințe bibliografice de la curs/seminar), în ateliere, în natură, în obiective de patrimoniu/muzee, în galerii de artă, colecții, biblioteci s.a.
2.	2. - Studiul vizual al culorilor pigmenti prin exerciții de reprezentare și combinare a lor în relație cu forme din natură, aranjamente de corpuri geometrice și draperii, motive ornamentale, aspecte imaginative, copii cromatice, etc. – 8 ore. 2.1. Exerciții de obținere a gamelor cromatice, a tentelor rupte (grizate) în relație cu tentele pure (strălucitoare). Aplicații practice, de folosire a tencii plate și vibrante, a culorilor calde și reci, închise și deschise, pentru: 2.1.1. Motiv ornamental și/sau detalii de drapaje – 2 ore, 2.1.2. Aranjament compozițional de volume diverse sau natură statică cu mulaj de gips și drapaj – 6 ore,	- ibidem	2.- 2+6 = 8 ore . Surse diverse de documentare, inclusiv on-line..Realizări aplicative, în relație cu observații și documentări teoretice și vizuale (după referințe bibliografice de la curs/seminar), în ateliere, în natură, în obiective de patrimoniu/muzee, în galerii de artă, colecții, biblioteci s.a.
3.	3. Raporturi cromatice cantitative și calitative în compoziția imaginii laice și religioase – 14 ore. 3.1. Copii sau replici cromatice, după picturi și icoane ori miniaturi, pentru reprezentare de figură umană (bust cu mâini) - 6 ore 3.2. Grilă cu aspecte vestimentare, arhitectonice, peisagistice /tectonice, de floră, faună și de corp uman (chip ori detalii de chip sau corp – mâini / picioare) - 8 ore	-ibidem	3.- 6+8 = 14 ore . Surse diverse de documentare, inclusiv on-line..Realizări aplicative, în relație cu observații și documentări teoretice și vizuale (după referințe bibliografice de la curs/seminar), în ateliere, în natură, în obiective de patrimoniu/muzee, în galerii de artă, colecții, biblioteci s.a.

Bibliografie orientativă : Publicațiile recomandate la curs, cu imaginile lor aferente. Diverse modele din pictura universală și din arta creștină. Arnheim, R. *Arta și percepția vizuală*, Ed. Meridiane, București, 1979, Ed. Polirom, Iași, 2011; Berger, R., *Descoperirea picturii*, vol.I-II-III, Ed. Meridiane, București, 1975; Buchholz, Elke Linda, Bühler, Gerhard, *Arta. Istoria vizuală a artelor plastice*, Ed. Litera Internațional, București, 2008; Colecția revistei “*Mari pictori*”; Constantin, Paul, *Culoare, artă, ambient*, Ed. Meridiane, București, 1979; Constantin, Paul, *Să vorbim despre culori*, Ed. Ion Creangă, București, 1986; *Dicționar de artă*, vol. I, Ed. Meridiane, București, 1995; *Dicționar de artă*, vol. II, Ed. Meridiane, București, 1998; Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000; Coord. Frontisi, C., *Istoria vizuală a artei*, Ed. Enciclopedia RAO, București, 2003; Knobler, N., *Dialogul vizual*, vol. I-II, Ed. Meridiane, București, 1983; Lăzărescu, Liviu, *Culoarea în artă*, Ed. Polirom, Iași, 2009; Paz Garcia Ponce de León, *Istoria picturii*, Ed. Teora, București, 2009; Passeron, René, *Opera picturală*, Ed. Meridiane, București, 1982; Pohonțu, Eugen, *Inițiere în artele plastice*, Ed. Albatros, București, 1980; Șușală, Ion, Bărbulescu, Ovidiu, *Dicționar de artă, termeni de atelier*, Ed. Sigma, București, 1993; Modele din pictura și miniatura universală și românească. Modele iconografice (de tradiție bizantină).

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

In funcție de diverse oportunități de valorificare a cunoștințelor și a realizărilor teoretice și aplicative, conținuturile disciplinei se nuanțează prin adaptări necesare, pe structura cadru grefându-se eventualele corelări ad-hoc în sens tematic și practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup	- Note pentru susțineri teoretice. Medie finală la Colocviu.	- 50% pentru activitatea din timpul semestrului + 50% pentru examinare finală.
10.5 Seminar / Laborator	- Comparări calitative și cantitative ale lucrărilor practice, la nivel de persoană și de grup	- Note pentru lucrări practice. Medie finală la Colocviu.	- 50% pentru activitatea din timpul semestrului + 50% pentru examinare finală.
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvența receptivă și activă (100 %) la orele de curs și lucrări.			

Data completării,

Titular de curs,

Titular de seminar,

27.09.2024

Conf.univ.dr. Georgeta Merișor DOMINTE

Spec..drd. Emanuel CHIRIAC

Data avizării în departament,

Director de departament,
Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN